

PROJECTE LINGÜÍSTIC

ESCOLA BELLATERRA

La llengua; un instrument que ens permet crear mons sencers, explicar els nostres records i els nostres somnis.

M. Carme Junyent

[Projecte Lingüístic de Centre](#)

Índex

1. JUSTIFICACIÓ	3
2. REFERENTS NORMATIUS	5
3. EL CONTEXT SOCIOLINGÜÍSTIC DEL CENTRE	7
4. ENFOCAMENT LINGÜÍSTIC DEL CENTRE	9
4.1. Desenvolupament de la competència lingüística de l'alumnat	9
4.1.1. Competència pragmàtica	10
4.1.2. Competència lingüística	10
4.1.3. Desenvolupament de la competència plurilingüe i multicultural	10
4.2. Els factors necessaris per a l'aprenentatge de les llengües	11
4.2.1. La motivació	11
4.2.2. La percepció	11
4.2.3. L'ús de la llengua	12
5. OBJECTIUS DEL PROJECTE LINGÜÍSTIC DE CENTRE	13
5.1. Àmbit pedagògic	13
5.2. Àmbit relacional intern	13
5.3. Àmbit relacional extern	13
6. EL TRACTAMENT DE LES LLENGÜES A L'ESCOLA	14
6.1. El català, llengua vehicular i d'aprenentatge	14
6.1.1. El tractament de la llengua oral	14
6.1.2. El tractament de la llengua escrita	15
6.1.2.1. La lectura i la comprensió lectora	15
6.1.2.2. L'expressió escrita	16
6.1.3. La relació entre la llengua oral i la llengua escrita	17
6.2. La llengua castellana. Tractament de la segona llengua (L2)	17
6.2.1. Criteris de selecció i seqüenciació de continguts	18
6.2.2. L'ensenyament-aprenentatge de la llengua castellana	18
6.3. La llengua anglesa. Tractament de la llengua estrangera (L3)	19
6.3.1. Metodologia	19
6.3.2. L'ús de la llengua estrangera a l'escola	19
6.4. La concreció de l'ensenyament-aprenentatge a l'Escoleta	20
6.4.1. Activitats comuns	20
Assemblees i converses	20
Sant Jordi	21
Moment lector	21
Biblioteca escolar	22
6.4.2. Activitats de cicle	23
Cicle Infantil	23
Cicle Inicial	25
Cicle Mitjà	26

Cicle Superior	29
7. ATENCIÓ A LA DIVERSITAT	34
7.1. Escola d'agrupament d'alumnat amb sordesa (SIAL)	34
7.1.1. Alumnat amb dèficit auditiu a les aules	35
7.1.2. Grups de llenguatge	37
7.1.3. Llengua de Signes Catalana (LSC)	37
7.2. L'aprenentatge de la llengua amb l'alumnat nouvingut	38
8. RECURSOS I ACCIONS COMPLEMENTÀRIES	39
8.1. Recursos complementaris	39
8.2. Accions complementàries	39
9. LA COMUNICACIÓ INTERNA I LA RELACIÓ AMB L'ENTORN	40

1. JUSTIFICACIÓ

El nou Projecte Lingüístic (PLC) de l'Escola Bellaterra, pretén emmarcar el tractament de les llengües al centre i respon a la necessitat de revisió i actualització de l'anterior, ja que la situació lingüística a l'escola ha anat canviant. Aquest document és l'instrument que possibilita que els centres educatius organitzem i gestionem determinats aspectes en referència a l'estat i a l'ús de les llengües al centre i al tractament curricular de les diferents llengües que hi són presents.

Així doncs, el PLC ha de promoure entre tot l'alumnat:

- El respecte cap a totes les llengües.
- La valoració positiva de la diversitat lingüística.
- La importància de l'aprenentatge d'una o més llengües noves.

Per tal de formar parlants plurilingües és necessari l'assoliment de la competència plena tant en català com en castellà. Així doncs, la nostra vinculació amb Europa, per mitjà del Marc Europeu Comú de Referència per a les llengües elaborat pel consell d'Europa, planteja com a fita aprendre una o dues llengües estrangeres en coherència amb la competència plurilingüe i intercultural.

D'acord amb l'article 97 de la LEC (Llei 12/2009, de 10 de juliol, d'Educació), els centres exerceixen l'autonomia pedagògica, a partir del marc curricular establert, i en poden concretar els objectius, les competències bàsiques, els continguts, els mètodes pedagògics i els criteris d'avaluació. Així doncs, a través del PLC es treballaran i desenvoluparan les 8 competències clau que ha d'assolir l'alumnat al finalitzar l'etapa bàsica i que consten en el nou currículum (Decret 175/2022).

Com que la transversalitat és una condició inherent al perfil competencial de sortida, l'assoliment de cadascuna de les competències clau contribuirà a l'assoliment de totes les altres. Tot i així, en aquest document farem referència a la competència en comunicació lingüística i a la competència plurilingüe de forma explícita. Tenint clar que no hi ha jerarquia entre les competències i que no es pot establir una correspondència exclusiva amb una única àrea, l'aprenentatge d'ambdues, al igual que de totes les altres, es desenvoluparà i s'adquirirà a partir dels aprenentatges que es produeixen en el conjunt de les àrees i projectes treballats.

Les competències de caire lingüístic fan referència a la utilització del llenguatge com a instrument per interpretar i comprendre la realitat a través de textos orals i escrits, per comunicar-se de forma oral i escrita, i per organitzar i autoregular el pensament, les emocions i la conducta. Aquestes competències permeten expressar pensaments, emocions, vivències i opinions; emetre judicis crítics i ètics; generar idees i estructurar

el coneixement... Això implica tenir capacitat de llegir, escoltar, analitzar, admetre opinions diferents i expressar-se adequadament.

Al final de l'educació primària, l'alumnat ha d'haver desenvolupat les competències comunicatives i lingüístiques que facin possible que, tant personalment com socialment, sigui capaç d'actuar en el seu entorn i construir els fonaments de la ciutadania i del coneixement, i així poder afrontar els reptes de la societat plural, multilingüe i multicultural. Per tant, en acabar aquesta etapa, l'alumnat ha de ser capaç d'exercir les habilitats de comunicació que li permetin expressar la seva comprensió de la realitat; relacionar-se amb persones de la seva edat i adults de tot arreu, integrar, comprendre, valorar i comunicar els continguts i valors propis de la seva cultura.

Per formar parlants plurilingües i respectuosos envers la interculturalitat, són necessaris l'assoliment de la competència plena en català i castellà, una actitud positiva vers la diversitat lingüística i el desig d'aprendre altres llengües. Per aquest motiu, el professorat ha de considerar la presència social que aquestes llengües poden tenir, per fer-ne un tractament diferenciats en funció del context del centre. Una part important de l'èxit en aquest treball vindrà donat per la manera de tractar la llengua vehicular i d'aprenentatge. Cal tenir molt en compte, en la pràctica educativa, la llengua familiar de l'alumnat, en especial la de l'alumnat nouvingut.

D'altra banda, pel que fa a l'aprenentatge de les llengües estrangeres, l'objectiu principal és saber comunicar-se oralment i per escrit en una llengua estrangera, l'anglès. És per aquest motiu que a l'escola aprofitem els contextos propers a l'alumnat, dins i fora de l'aula, per utilitzar la llengua estrangera com a mitjà de comunicació i aprenentatge. A més, utilitzem Entorns Virtuals d'Aprenentatge (EVA) i eines digitals per comunicar, consultar, editar, revisar, publicar i accedir a la informació i al coneixement.

El coneixement i l'aprenentatge de diverses llengües per part de l'alumnat contribueix al desenvolupament de la competència plurilingüe i intercultural, entesa com la capacitat d'utilitzar les llengües amb finalitats comunicatives i de prendre part en interaccions interculturals. Així s'afavoreix la transferència de coneixements entre llengües i les actituds obertes, de respecte, envers la diversitat lingüística pròpia i llunyana.

Així doncs, el PLC que presentem suposa un recull dels acords sobre propostes educatives per a l'ensenyament de les llengües i la comunicació, que hem anat elaborant tenint present el context, l'organització del centre i les activitats d'ensenyament-aprenentatge, tenint en compte el marc legal i la línia pedagògica de la nostra escola.

2. REFERENTS NORMATIUS

Aquest projecte s'ha elaborat en el marc de la normativa legal vigent:

- **Marc Europeu Comú de Referència per a les llengües** (MECR).
 - Llei Catalana d'Educació (LEC). **Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació**: títol II, del règim lingüístic del sistema educatiu de Catalunya, articles del 9 al 18 (DOGC núm. 5422, de 16.7.2009).
 - **Decret 102/2010**, de 3 d'agost, **d'autonomia dels centres educatius**: article 5.1.e (DOGC núm. 5686, de 5.8.2010).
 - **Decret 150/2017**, de 17 d'octubre, **de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu**.
 - **Decret 175/2022**, de 27 de setembre, **d'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica**.
 - **Decret 21/2023**, de 7 de febrer, **d'ordenació dels ensenyaments l'Educació Infantil**.

El **MECR** reconeix el paper del coneixement de llengües en el desenvolupament personal i professional, i estableix orientacions concretes per a desenvolupar polítiques de proximitat i metodologies comunicatives vers l'aprenentatge eficient, plurilingüe i intercultural de les llengües.

Pel que fa a la **LEC**, ens serveix de referència normativa del Títol II, del règim lingüístic del sistema educatiu de Catalunya, en els articles del 9 al 18 (DOGC núm. 5422, de 16.7.2009):

ARTICLE 9. RÈGIM LINGÜÍSTIC

ARTICLE 10. DRET I DEURE DE CONÈIXER LES LLENGÜES OFICIALS

ARTICLE 11. EL CATALÀ, LLENGUA VEHICULAR I D'APRENENTATGE

ARTICLE 12. LLENGÜES ESTRANGERES

ARTICLE 13. COMPETÈNCIA LINGÜÍSTICA DEL PROFESSORAT, DELS PROFESSIONALS D'ATENCIÓ EDUCATIVA I DEL PERSONAL D'ADMINISTRACIÓ I SERVEIS

ARTICLE 14. PROJECTE LINGÜÍSTIC

ARTICLE 15. PROGRAMES D'IMMERSIÓ LINGÜÍSTICA

ARTICLE 16. EL CATALÀ, LLENGUA OFICIAL DE L'ADMINISTRACIÓ EDUCATIVA A CATALUNYA

ARTICLE 18. ÚS I FOMENT DEL CATALÀ

Pel que fa al **Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius**, ens referenciem a l' article 5.1.e (DOGC núm. 5686, de 5.8.2010):

El projecte lingüístic (PLC) s'ha de concretar a partir de la realitat sociolingüística de l'entorn i d'acord amb el règim lingüístic del sistema educatiu establert a les lleis.

El PLC aporta criteri en relació al tractament i l'ús de les llengües en el centre i recull els aspectes que determinen les lleis sobre la utilització del català com a llengua vehicular i d'aprenentatge, així com la continuïtat i la coherència educatives, pel que fa als usos lingüístics, en els serveis escolars i en les activitats organitzades per les associacions de mares i pares d'alumnes.

El projecte lingüístic també dona criteri sobre l'aprenentatge de les dues llengües oficials i de les llengües estrangeres. Així mateix, determina quina llengua estrangera s'imparteix com a primera i quina o quines com a segones. Quan, d'acord amb el projecte lingüístic, el centre acordi impartir continguts curriculars en alguna de les llengües estrangeres, ha d'obtenir autorització del Departament d'Educació.

El **Decret 21/2023, de 7 de febrer, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació infantil**, a l'article 5 de Règim lingüístic apunta " La implantació d'estratègies educatives d'immersió lingüística i de tractament integrat de llengua i contingut s'ha d'ajustar al que estableix la normativa reguladora en matèria de règim lingüístic."

Finalment, el **Decret 175/2022, de 27 de setembre, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica**, estableix les bases teòriques per a l'ensenyament i l'aprenentatge de llengües, posa l'èmfasi en un ensenyament integrat tant pel que fa a les diferents llengües curriculars, com també a la integració de contingut i llengua, apunta la necessitat de pensar i dissenyar mesures organitzatives que ho facilitin, concep el centre com a espai comunicatiu on l'activitat dialògica impregni totes les activitats d'ensenyament i aprenentatge en un context real i dinàmic. Alhora contempla:

- La integració de recursos TIC per tal que el procés de lectura i escriptura esdevingui més col·laboratiu, interactiu i social.

- Les actituds i valors de respecte de la llengua: els enfocaments didàctics han d'estar impregnats de l'educació en el valors i les actituds de respecte de la llengua per tal de poder introduir l'obertura i sensibilitat envers la diversitat lingüística i cultural presents a l'aula i a la societat. El treball en les diferents llengües curriculars ha de conduir a desenvolupar "la capacitat d'utilitzar les llengües amb finalitats comunicatives i de prendre part en la interacció intercultural que té una persona que domina, en graus diversos, distintes llengües i posseeix experiència de diverses cultures", tal i com es proposa al document MECR.

3. ANÀLISI DEL CONTEXT SOCIOLINGÜÍSTIC DEL CENTRE

L'Escola Bellaterra està situada al barri de Bellaterra, a les afores de Cerdanyola del Vallès, annexa a la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB). El terme municipal és de 30,56 km² i segons fonts oficials, la població del municipi és de 57.291 habitants (IDESCAT, 2022). És una localitat envoltada de natura, cultura i història.

Es tracta d'un centre ordinari d'Educació Infantil i Primària de dues línies amb SIAL (Suport Intensiu a l'Audició i Llenguatge). L'alumnat que prové del CREDA Jordi Perelló és alumnat amb sordesa, en modalitat oral i, des de fa uns anys, també signada.

Al centre hi assisteix alumnat del barri de Bellaterra i Serraparera principalment, però també hi ha un percentatge reduït de zones allunyades o poblacions veïnes de Cerdanyola del Vallès (Sabadell, Terrassa, Badia, Rubí, Ripollet...).

Atenent el caràcter inclusiu de l'escola i la concreció que comporta l'agrupament d'alumnat amb sordesa, el centre acull un elevat percentatge d'alumnat amb necessitats educatives especials, que fan preveure una organització específica per a la seva atenció.

L'escola sempre ha estat un centre que ha anat aollint alumnat de procedència estrangera degut a la proximitat amb la UAB. Tot i així, no ha estat fins els darrers anys que n'ha arribat amb més freqüència. En aquest sentit, l'escola compta amb els mecanismes suficients per aplicar un pla d'acollida que permeti ajudar a l'alumnat a assolir una integració lingüística total i a vincular-se socialment el més aviat possible.

L'alumnat del centre prové majoritàriament de famílies de parla catalana i castellana, tot i que a part d'aquestes dues llengües, hi ha força diversitat en el contacte amb d'altres (anglès, portuguès, italià...). A més, les famílies tenen un nivell sociocultural mitjà-alt. La majoria de mares/pares/tutors/es desenvolupen activitats fora de casa,

petits autònoms, professionals de l'educació, del periodisme, del món cultural, sanitari, científic, tècnic i tecnològic, el comerç...

A l'escola, l'alumnat tendeix a relacionar-se utilitzant tant el català com el castellà. De fet, tot i que la majoria es dirigeixi amb català a l'equip docent, el 10% ho fan sempre en castellà. En canvi, en les relacions entre iguals, el percentatge d'alumnat que utilitza tant el castellà com el català per comunicar-se és del 36% i el 30% ho fan en català. També cal destacar que la llengua de treball a l'aula és, majoritàriament, el català.

D'altra banda, el claustre està format per un equip de mestres nomenat pel Departament d'Educació de la Generalitat. També, per ser escola d'agrupament (SIAL), disposem d'un petit equip de logopedes que depenen del CREDA Jordi Perelló i donen atenció a l'alumnat amb sordesa.

L'AFA col·labora en la creació de l'equip de professionals que treballem al centre, aportant personal no docent el qual té assignat tasques digitals i de dansa en horari lectiu. Les activitats extraescolars estan organitzades per l'AFA, desenvolupades per l'empresa externa "Educadors 4tre", que també gestiona el servei de menjador i monitoratge d'aquest, i supervisades per la Direcció de l'escola.

A més, l'escola manté una estructura organitzativa complexa, que es pot consultar en el PEC, vetllant per fomentar la participació, el repartiment de tasques i l'atenció als infants i famílies. L'aposta per dotar d'un caràcter horitzontal i distributiu, aporta un funcionament coordinat i de millor resposta a l'alumnat. Així doncs, amb el propòsit de fomentar el lideratge distribuït, l'escola compta amb l'organització de cicles, que funcionen de manera autònoma i coordinada. Aquesta estructura ens permet crear una coordinació d'atenció a la diversitat, que assegura la complexa organització de caràcter inclusiu del centre i que engloba l'atenció a l'alumnat amb sordesa i a la resta de l'alumnat amb NESE.

També comptem amb les *Reunions de delegades*, espai amb capacitat decisòria dels infants; l'acció tutorial, amb les *Assemblees* i les *tutories individualitzades*; les *cotutories* i *codocències*, que amplien la mirada de la docent i que permeten prendre decisions consensuades respecte la tutoria i el grup.

Bagatge lingüístic de l'alumnat vinculat als resultats de les competències bàsiques en l'àmbit lingüístic:

Competències bàsiques	18-19	20-21	21-22	22-23
Català	 Mitjà-alt	 Mitjà-alt	 Mitjà-alt	

Castellà	 Mitjà-alt	 Mitjà-alt	 Mitjà-alt	
Anglès	 Mitjà-alt	 Mitjà-alt	 Mitjà-alt	

● Centre ▲ Catalunya ★ Complexitat

4. ENFOCAMENT LINGÜÍSTIC DEL CENTRE

Respecte al tractament de les llengües a l'escola ens plantejem com a fita aconseguir que el nostre alumnat assoleixi una bona competència lingüística i que utilitzi el català com a llengua vehicular i d'aprenentatge, tenint en compte tots aquells factors que afavoreixen l'adquisició d'una nova llengua i sense oblidar els drets lingüístics que tot el nostre alumnat té garantits legalment.

Amb l'objectiu que el nostre alumnat sigui plenament competent en l'ús de les dues llengües oficials, català i castellà, tenint en compte la normativa vigent (LEC-2009) i les característiques del nostre entorn, des de l'escola es determina que el català serà la llengua vehicular del centre.

Aquest projecte lingüístic estableix pautes d'ús de la llengua catalana per a totes les persones membres de la comunitat educativa i garanteix que les comunicacions del centre siguin en aquesta llengua. Aquestes pautes d'ús han de possibilitar, alhora, adquirir eines i recursos per a implementar canvis per a l'ús d'un llenguatge no sexista ni androcèntric. Tanmateix, quan sigui possible amb els mitjans de què disposi el centre, s'arbitraran mesures de traducció en una de les llengües d'ús familiar per al període d'acollida de les famílies procedents d'altres països. També caldrà establir mesures concretes per tal que l'alumnat nouvingut pugui continuar o iniciar, si s'escau, el procés d'aprenentatge de la llengua catalana.

4.1. Desenvolupament de la competència lingüística de l'alumnat

Per tal d'aconseguir que l'alumnat sigui capaç d'usar la llengua de forma apropiada en diverses situacions comunicatives caldrà considerar necessàriament 3 grans competències:

4.1.1. Competència pragmàtica

La competència pragmàtica recull tots aquells coneixements i habilitats que faran possible l'ús adequat de la llengua. Dins d'aquesta competència caldrà tenir en consideració diferents components:

- **Component discursiu**

Domini de l'estructura interna de diversos tipus de text (tipologies textuais): conversacional, instructiu, expositiu...

- **Component estratègic**

Domini d'estratègies que cal tenir en compte a l'hora d'expressar-se oralment: to de veu, volum, pauses, modulació de la veu,...

- **Component sociolingüístic**

Capacitat del parlant d'adequar-se als oients que té al davant, per la qual cosa és necessari que domini diferents registres.

- **Component cultural**

Domini del tema sobre el que es parla ja que quan més es domina una matèria, més fàcilment se'n pot parlar.

4.1.2. Competència lingüística

La competència lingüística es relaciona amb el coneixement del sistema de regles de funcionament d'una llengua i la capacitat d'aplicar-les en situacions concretes (nexes, estructures, vocabulari, expressions...).

4.1.3. Desenvolupament de la competència plurilingüe i multicultural

A més de tenir en compte el desenvolupament de la competència lingüística, no podem perdre de vista que vivim en una societat plurilingüe i oberta al món i que, per tant, hem d'aconseguir que el nostre alumnat desenvolupi una competència plurilingüe i multicultural.

En aquest sentit és necessari que cada llengua que es treballi a l'escola tingui present les altres, perquè així millorarà la competència global de l'alumnat, que en cap cas és una simple suma de sabers. Millorant l'ús del català, es desenvoluparà la competència de les altres llengües; i si s'avança en la del castellà i la de les altres llengües, s'esdevindrà més competent en l'ús del català.

En aquest àmbit és molt important el foment d'actituds i valoracions positives de totes les llengües i de les persones que les parlen, així com del desenvolupament dels procediments lingüístics que relacionen les diferents llengües i cultures. Aquests han

de ser un dels eixos de la programació de totes les àrees de l'escola, i d'una manera molt especial, de les àrees lingüístiques.

A la nostra escola el tractament de les llengües es centrarà en la llengua catalana, que és la llengua vehicular del centre, la llengua castellana, que és la llengua cooficial de Catalunya i la llengua anglesa, com a llengua estrangera.

4.2. Els factors necessaris per a l'aprenentatge de les llengües

A més de tenir en compte les competències a desenvolupar caldrà considerar també els elements o factors que intervenen en l'aprenentatge d'una llengua: la motivació (l'interès per aprendre-la), la percepció (capacitat per aprendre-la) i l'ús (oportunitat d'usar-la).

4.2.1. La motivació

En relació amb la introducció d'una llengua és molt important tenir en consideració la motivació de l'alumnat i nosaltres com a centre haurem de tenir en compte 4 estratègies fonamentals:

- **Generar les condicions bàsiques per a la motivació**

Contemplar la conducta de la docent, l'ambient i el suport a l'aula i la necessitat de tenir al davant un grup cohesionat amb unes normes ben definides i compartides per a totes.

- **Crear la motivació inicial**

Potenciar valors i actituds positives relacionades amb les diferents llengües; fer créixer l'expectativa d'èxit de l'alumnat i centrar-los en els seus objectius i la presentació de materials interessants per a l'aprenentatge.

- **Conservar i protegir la motivació**

Convertir l'aprenentatge en estimulante i agradable, presentant tasques engrescadores i protegint l'autoestima de l'alumnat per tal que tinguin confiança en ells/es mateixos/es.

- **Animar l'autoavaluació retrospectiva en positiu**

Retroalimentar constantment l'alumnat per mantenir la seva motivació i augmentar la seva satisfacció respecte a l'aprenentatge de les llengües.

4.2.2. La percepció

La capacitat d'aprendre una llengua és un altre dels aspectes que caldrà considerar dins el PLC per tal de fer-lo realista i adequat a l'alumnat. Tanmateix, les etapes d'adquisició d'una llengua són:

- **Etapa d'imitació**

L'aprenent imita els models lingüístics que l'envolten, per la qual cosa és necessari que aquests siguin el més correctes possible i que afavoreixin la interacció i l'aplicació d'estratègies conversacionals que potenciïn la comunicació.

- **Etapa de consolidació**

L'aprenent ja té un bagatge lingüístic significatiu i només necessita acabar de dominar la part més formal del llenguatge per tal d'aplicar-la a les situacions comunicatives que se li presentin.

A més d'aquestes dues fases, els individus bilingües passen per una altra d'intermitja, en la qual les dues llengües es fan servir de manera aleatòria. Progressivament, la fase d'interllengües va deixant pas a l'etapa de consolidació, a mesura que el parlant és capaç de distingir el vocabulari i les estructures pròpies de cada una de les llengües que està utilitzant. En aquest moment és importantíssim saber gestionar els suports i els errors i donar oportunitats per a la pràctica.

4.2.3. L'ús de la llengua

El procés d'adquisició d'una llengua és diferent en un infant i en un adult. Així, mentre l'adult aprèn una nova llengua, generalment perquè està motivat per a fer-ho, l'infant l'aprèn perquè la utilitza.

Si els infants inicien l'aprenentatge de les llengües a partir del seu ús, és evident que un dels factors més importants que haurem de tenir en consideració serà l'oferta d'ús de les diferents llengües que el centre proporciona. És evident que quanta més oferta d'ús hi hagi més s'afavorirà el desenvolupament de la competència lingüística perquè hi haurà més actuació per part de l'alumnat. Les docents hauran de fomentar en el seu alumnat l'ús de les llengües en diferents contextos, usant un registre adequat i amb interlocutors diversos a partir de les situacions funcionals i reals que genera la dinàmica de l'escola.

La llengua no és res més que un instrument que utilitzem per representar-nos el món, per relacionar-nos amb els qui ens envolten i per dur a terme les nostres activitats diàries i, per tant, és necessari que a partir de situacions comunicatives quotidianes, l'alumnat s'adoni que el domini de les habilitats lingüístiques a més d'útil és també necessari.

5. OBJECTIUS DEL PROJECTE LINGÜÍSTIC DE CENTRE

Tenint en consideració l'entorn sociolingüístic del nostre alumnat, el mecanisme d'aprenentatge de les llengües, els factors que hi intervenen, les finalitats que volem aconseguir i la normativa vigent, els objectius que plantejem pel PLC es centre en 3 eixos estratègics:

5.1. Àmbit pedagògic

- Aconseguir que tot l'alumnat, en acabar l'etapa de Primària, assoleixi una competència lingüística, tant en català com en castellà, adequada per a la seva edat.
- Aconseguir que tot l'alumnat, en acabar l'etapa de Primària, pugui comprendre i emetre missatges orals i escrits senzills en anglès, com a llengua estrangera del centre.
- Aconseguir que l'alumnat desenvolupi una competència plurilingüe i multicultural.
- Continuar utilitzant la llengua catalana com a vehicle de comunicació i d'aprenentatge en totes les àrees curriculars (exceptuant les àrees de castellà i anglès) i garantir el dret del nostre alumnat a rebre l'ensenyament en català.
- Tenir en consideració, a l'hora d'estructurar les activitats lingüístiques, les directrius del PEC i els factors que afavoreixen l'adquisició de les llengües.
- Elaborar i aplicar programes d'acollida i suport que facilitin l'aprenentatge del català a l'alumnat nouvingut.

5.2. Àmbit relacional intern

- Utilitzar la llengua catalana com a vehicle d'expressió habitual del centre:
 - Llengua parlada entre les persones del centre (docents, alumnat, personal no docent en contacte directa amb l'alumnat).
 - Documents pedagògics i administratius.
 - Comunicacions internes.
 - Activitats extraescolars.
 - Servei de menjador, d'acollida...
 - Rètols, cartells (excepte les àrees de castellà i anglès).

5.3. Àmbit relacional extern

- Utilitzar el català, com a llengua d'expressió habitual de l'escola, en les seves relacions externes:
 - Comunicació amb les famílies.
 - Reunions grupals: en cas de desconeixement de la nostra llengua es podrà fer un resum oral que informi dels continguts de la reunió en castellà o anglès.

- Entrevistes o comunicacions individuals orals amb famílies nouvingudes: quan es consideri millor per establir una bona comunicació es podrà fer en castellà o anglès.

6. EL TRACTAMENT DE LES LLENGÜES A L'ESCOLA

El treball de les àrees lingüístiques al nostre centre gira al voltant dels projectes d'aula i de la literatura. L'eix central de la nostra tasca docent és el de posar en contacte l'alumnat amb contextos reals on la comunicació esdevé necessària per a construir aprenentatge però també amb diferents textos literaris, sense obviar les altres tipologies textuais, per tal de desenvolupar la competència comunicativa de l'alumnat.

6.1. El català, llengua vehicular i d'aprenentatge

Per aconseguir que el nostre alumnat arribi a tenir una bona competència comunicativa en llengua catalana, des de l'inici de l'escolarització i fins al darrer curs de l'Educació Primària, es treballarà de forma sistemàtica el català tant a nivell oral com a nivell escrit aplicant la immersió lingüística com a mètode d'introducció de la llengua.

Per aconseguir un bon domini de la llengua catalana caldrà:

- Aplicar les estratègies metodològiques pròpies del programa d'immersió lingüística amb coherència i continuïtat.
- Afavorir la interacció en llengua catalana entre l'alumnat i entre aquest i el/la docent per tal de potenciar la relació comunicativa i afectiva.
- Assegurar uns usos lingüístics coherents en el context escolar.
- Crear un context que afavoreixi l'adquisició d'una nova llengua dins l'entorn escolar.
- Considerar el tractament de la llengua familiar de l'alumnat.

6.1.1. El tractament de la llengua oral

Tenint en compte que el nostre objectiu com a centre en relació amb l'adquisició de les llengües és potenciar en l'alumnat la competència comunicativa, sembla evident que la llengua oral ha de ser el punt de partida de l'aprenentatge de la llengua catalana pels alumnes.

A través del treball sistemàtic de la comprensió i l'expressió oral es partim la idea que la llengua oral i l'escrita estan tan íntimament lligades que afavorint el desenvolupament del llenguatge oral s'aconseguirà una millora significativa del llenguatge escrit.

En aquest sentit, la metodologia que s'aplica al treball de la llengua contempla diferents activitats orals. A més de fer preguntes de comprensió abans, durant i després de la lectura en veu alta, l'oralitat s'afavoreix mitjançant activitats com les recomanacions literàries i les converses o debats per construir aprenentatge, que serveixen per treballar intensament tant el text argumentatiu i d'opinió com el llenguatge literari i la conversa o el diàleg. Així doncs, aquestes activitats hauran de realitzar-se de manera sistemàtica.

A l'escola no només és important potenciar l'ús oral de la llengua catalana a les situacions d'ensenyament-aprenentatge i en les interaccions entre alumne/a i mestre/a. Caldrà fer un esforç per aconseguir espais més lúdics, en les activitats complementàries, en les activitats fora del centre, en les interaccions entre alumnat i en les interaccions amb el personal no docent, on la llengua catalana sigui la llengua de comunicació. Caldrà vetllar perquè tots els adults que tenen contacte amb l'alumnat es dirigeixin a ells/es en català i també caldrà potenciar que la resposta sigui en la mateixa llengua per tal d'afavorir la immersió lingüística.

6.1.2. El tractament de la llengua escrita

A l'hora de plantejar-nos el tractament de la llengua catalana escrita, hem de tenir en compte els 3 factors que intervenen en l'aprenentatge d'una llengua: la motivació, la percepció i l'ús. Per tant, per abordar l'ensenyament-aprenentatge de la llengua escrita haurem de partir dels coneixements previs de l'alumnat sobre el codi escrit per tal d'anar-los ampliant, del plantejament d'activitats motivadores que els/les animin a llegir i a escriure i, finalment, de la possibilitat d'oferir un gran repertori d'usos que ajudin a l'alumnat a comprendre la importància i la funcionalitat de la llengua escrita. Es tracta, en resum, d'aconseguir crear en l'alumnat la necessitat de dominar la llengua escrita.

Així doncs, el tractament de la llengua escrita a les aules ha de tenir en consideració dos àmbits d'actuació: la lectura i la comprensió lectora i l'expressió escrita.

6.1.2.1. La lectura i la comprensió lectora

En relació amb la lectura i la comprensió lectora, l'escola es planteja un treball que englobi 3 grans eixos que estructurin les situacions d'ensenyament-aprenentatge dels processos lectors:

- El gust per la lectura
- Llegir per aprendre
- Aprendre a llegir

Respecte a la lectura aquesta metodologia del plantejament de Ricard Bonmatí (2008), que proposa capgirar l'ordre generalment establert d'aquesta seqüència: mecànica lectora, hàbit lector, gust per la lectura, per un que comença amb el gust per la lectura,

per tal d'aconseguir un hàbit lector que, en darrer lloc, permetrà millorar la mecànica lectora.

Tenint en compte aquestes premisses s'han de potenciar al màxim les biblioteques d'aula des d'on es pot respondre d'una manera més adequada als diferents perfils lectors de l'alumnat i cal garantir la qualitat literària i la diversitat de textos que es posin a l'abast dels nens i nenes.

Cal posar l'èmfasi en el treball de la lectura individual, per part de l'alumnat, i en veu alta, per part de la mestra i/o alumnes. S'ha de dedicar una atenció específica al treball d'aspectes tan importants com l'afectivitat, cal crear un espai en el qual l'alumnat i l'equip docent pugui compartir les seves experiències lectores; el modelatge, a més de ser un bon model lingüístic cal contagiar l'entusiasme i la implicació de les famílies, cal aconseguir que el gust per la lectura travessi les parets de les aules i arribi a les cases per aconseguir que l'hàbit lector i el gust per la lectura perdurin en el temps.

6.1.2.2. L'expressió escrita

Com a centre considerem que el procés d'expressió escrita presenta moments ben definits: un primer moment de planificació, després un moment de producció i finalment la revisió del text. Tot i això, durant la realització del text es pot revisar i reescriure.

La situació comunicativa determina l'escrit. Al començament cal plantejar-se quin és l'objectiu de l'expressió escrita i a qui s'adreça. Això proporciona la pista de la tipologia de text que utilitzarem, així com el registre lingüístic adient. En aquest estadi previ de l'escriptura resulta fonamental la generació d'idees i la seva organització. Un cop hem aplicat els mètodes adients per a l'obtenció de les idees dins aquesta primera fase de planificació, cal organitzar-les.

Havent finalitzat aquesta fase, comença la producció de l'esborrany o primera redacció del text. La textualització suposa l'aplicació dels coneixements lingüístics de l'alumne/a. Per tal d'aconseguir un escrit ben fet, parlem de l'assoliment d'unes qualitats en el text. Podem resumir aquestes qualitats en 2 grans blocs:

- Les referides a la competència discursiva de l'alumnat: adequació a la situació comunicativa, coherència i cohesió.
- Les referides a la competència lingüística de l'alumnat: lèxic, ortografia i morfosintaxi.
- Presentació

Un cop s'ha planificat el text i s'ha produït, s'entra en la darrera fase competencial de la dimensió escrita: la revisió del text. Cal insistir tant pel que fa a la competència

discursiva com a la competència lingüística. L'alumnat ha de dedicar un temps de revisió global abans de la presentació final de l'escrit.

A més del procés d'escriptura, en relació a l'ensenyament-aprenentatge de l'expressió escrita, caldrà seguir també el criteri de la funcionalitat que a l'escola s'aplica a totes les activitats lingüístiques. No es tracta que l'alumnat escrigui per escriure sinó d'integrar el text escrit com un element més dins de les activitats que es proposen a l'aula, dotant-lo de funcionalitat i de projecció social.

Les activitats d'expressió escrita que es plantegin hauran de tenir un objectiu clar relacionat amb l'ús del text escrit com a eina de comunicació de fets, notícies, pensaments...

6.1.3. La relació entre la llengua oral i la llengua escrita

Quan parlem de llengua escrita i llengua oral no podem subordinar-les entre elles ja que són dos sistemes diferents que formaran part de la competència lingüística de l'alumnat saber distingir en quines circumstàncies caldrà fer-ne servir una o l'altra.

A l'hora de plantejar activitats haurem de tenir en compte aquesta interrelació i haurem de ser capaces de transmetre a l'alumnat la necessitat de respectar els codis de cada un d'aquests sistemes: formalitat del llenguatge, tipus d'estructures, paraules de suport...

Cal considerar que molt sovint ambdós codis interactuen en les activitats proposades a l'aula. Així podem trobar que a partir de la lectura d'un text escrit s'inicia un debat, una explicació, una recitació, una presentació, una representació teatral..., o que a partir d'una producció oral elaborem un resum del contingut, fem un mapa d'idees, prenem apunts, o treballem la correspondència so-grafia.

6.2. La llengua castellana. Tractament de la segona llengua (L2)

Dins del nostre sistema educatiu el castellà ocupa un lloc destacat ja que el seu ensenyament és preceptiu des dels primer cursos de l'Educació Primària i comparteix, conjuntament amb la llengua catalana, una única àrea de coneixement. No obstant, el tractament escolar d'ambdues llengües ha de ser necessàriament diferenciat tal i com estableix la normativa per això caldrà contemplar la no repetició de continguts en ambdues llengües.

El castellà és una llengua coneguda per la immensa majoria del nostre alumnat i la utilitza habitualment en múltiples situacions, per aquest motiu, en el cas del nostre centre s'introduirà com a L2.

L'objectiu principal que ens plantejem és que l'alumnat, a l'acabar l'Educació Primària, coneguin la llengua castellana en la seva varietat estàndard de manera que puguin utilitzar-la com a font d'informació i vehicle d'expressió. Donat el domini oral del castellà per part del nostre alumnat, caldrà oferir atenció específica a la superació de les variants lingüístiques per apropar-los a l'ús de la variant estàndard.

6.2.1. Criteris de selecció i seqüenciació de continguts

Per tal d'assegurar que l'ensenyament de la llengua sigui globalitzador i faciliti la necessària transferència d'aprenentatges, cal que la programació de l'àrea tingui molt en compte tant els continguts que cal tractar com la metodologia que caldrà utilitzar per transmetre'ls.

a l'hora de fer la selecció de continguts de llengua castellana caldrà seguir els criteris següents:

1. Evitar la repetició de continguts entre el castellà i el català.
2. Evitar l'anticipació d'aprenentatges en llengua castellana.
3. Atendre els continguts diferencials i específics de la llengua castellana.

6.2.2. L'ensenyament-aprenentatge de la llengua castellana

Quan l'alumnat s'inicia en l'aprenentatge del castellà com a L2, ja tenen un coneixement i un cert domini de tot el sistema lèxic, conceptual i de flexió verbal. Aquest coneixement prové de l'àmbit familiar i de l'àmbit social, en els quals la llengua castellana és el vehicle d'expressió principal. En conseqüència, no podem parlar d'introducció d'una llengua com si aquesta fos totalment desconeguda.

A l'hora de desenvolupar el programa que afavoreixi l'ensenyament-aprenentatge del castellà haurem de partir, necessàriament, de la competència lingüística que l'alumnat ja té, potenciant i enriquint tant la seva expressió oral com escrita de manera que arribin al domini de la llengua estàndard.

Al llarg de la seva escolaritat l'alumnat anirà interioritzant les pautes gramaticals de la llengua vehicular i d'aprenentatge de l'escola i caldrà incidir i consolidar els aspectes, les normes, els usos..., que són diferencials, que presenten alguna dificultat o que són propis de la L2, en el nostre cas el castellà.

Metodològicament, el tractament de la llengua castellana seguirà les mateixes pautes que s'apliquen a la llengua catalana, tant en relació amb el treball de la llengua oral com en el treball de la llengua escrita. Cal tenir en consideració que el treball sistemàtic del castellà només es farà durant les hores lectives dedicades específicament a aquesta àrea.

6.3. La llengua anglesa. Tractament de la llengua estrangera (L3)

La llengua estrangera ha anat guanyant terreny dins del nostre sistema educatiu en els darrers anys. El fet de conèixer una llengua estrangera i la cultura que la representa és un enriquiment per a l'alumnat que l'ajuda a descobrir altres maneres de veure el món i a comprendre i a respectar els altres.

A l'escola ens proposem com a finalitat prioritzar el domini de la llengua oral, de manera que mitjançant l'assoliment dels objectius bàsics de l'àrea de llengua anglesa es pugui desenvolupar la competència comunicativa i lingüística de l'alumnat.

6.3.1. Metodologia

La metodologia emprada per a l'ensenyament-aprenentatge de l'anglès segueix la línia d'escola i l'objectiu que es persegueix és tractar la llengua anglesa de manera que s'integri d'una forma vivencial dins la vida d'aula, de la mateixa manera que sorgeix amb la resta d'aprenentatges i àmbits curriculars.

Com que això és quelcom difícil d'aconseguir, intentem que l'enfocament sigui també a través de projectes o petites investigacions alhora que acompanyant-ho de lectures seleccionades, cançons, jocs, etc., perquè creiem que l'anglès, com tota llengua, s'assimila sentint-la, parlant-la i utilitzant-la.

Per tal d'oferir el màxim d'hores d'exposició en aquesta llengua, tenint en compte que les possibilitats d'ús determinen en certa mesura la motivació dels alumnes per aprendre una llengua, es promou la interacció amb un/a auxiliar lingüístic de parla anglesa i s'intenta que les interaccions entre l'alumnat i l'especialista d'anglès siguin sempre en aquesta llengua.

6.3.2. L'ús de la llengua estrangera a l'escola

La llengua vehicular dins l'aula durant les hores de llengua anglesa ha de ser l'anglès. Excepcionalment, quan el/la mestre/a d'anglès hagi de substituir a algun altre/a docent utilitzarà la llengua pròpia de l'àrea que imparteixi. És per aquest motiu que el/la mestre/a ha de parlar en anglès i animar a l'alumnat a que també ho faci, actuant com a model lingüístic, oferint altres models per imitar, a través de contes, jocs, audicions, memorització de cançons...

Cal tenir en compte, però, que la comprensió oral de la llengua és el primer pas que fan els alumnes quan entren en contacte amb l'anglès i que només amb posterioritat l'alumnat és capaç de fer produccions orals. En conseqüència, és necessari que els alumnes rebin molts inputs abans de produir una llengua i per tant, no se'ls ha de forçar a parlar o participar en una activitat.

Com que durant les primeres etapes de l'ensenyament, l'aprenentatge d'una llengua estrangera proporciona a l'alumnat noves maneres d'expressar-se i comunicar-se, a Primària, concretament a Cicle Inicial, es prioritza la comprensió i l'expressió oral de la L3 i es comença a introduir de manera gradual l'expressió escrita. A partir de Cicle Mitjà, s'amplien progressivament els continguts relacionats amb l'escriptura (comprensió i expressió), l'expressió oral i la comprensió oral, i a CS es segueixen treballant tant la competència discursiva com lingüística amb una complexitat superior.

La incorporació recent de les persones Auxiliars Lingüístiques i la participació de 6è al projecte internacional Global Scholars, fa que la mirada cap al Plurilingüisme en un entorn Digital dels aprenentatges i de compromís dels estudiants com a Ciutadans del món, sigui molt present a l'escola.

6.4. La concreció de l'ensenyament-aprenentatge a l'Escoleta

A l'escola vetllem perquè la organització i gestió de grup també afavoreixi l'assoliment de la competència comunicativa en tot l'alumnat. Així doncs, depenent de l'objectiu que persegueix l'activitat a desenvolupar, procurem organitzar l'espai i l'agrupament per tal d'aconseguir-los amb el major èxit possible. És per aquest motiu que en ocasions, les sessions les desenvolupem en mitjos grups o sent dues mestres a l'aula (codocència).

6.4.1. Activitats comunes

Assemblees i converses

Per tal de fomentar l'expressió oral i l'escolta activa, cada dia es promouen les assemblees i converses a l'aula. Son un espai d'intercanvi i transmissió de coneixements personals cap a la resta del grup que a més, promouen l'augment del repertori lingüístic ja que es va construint un discurs cada vegada més organitzat i coherent. A més, a través d'expressar opinions, relatar fets, comunicar idees, desigs i sentiments, anem acompanyant la construcció del propi pensament i l'estructura d'aquest.

Aprofitem les estones de vida d'aula, on sorgeixen inquietuds, dubtes, preguntes... sobre temàtiques concretes i, en rotllana, promovem la regulació i l'aprenentatge de l'espera i l'escolta. Depenent de l'objectiu de la rotllana aquesta es pot desenvolupar en gran grup, mig grup o grup més reduït per tal de promoure un acompanyament més individualitzat.

Sant Jordi

Per Sant Jordi s'organitzen diferents activitats a l'escola, al voltant de la lectura, on cada cicle té la seva activitat concreta però com a escola compartim una activitat conjunta que és la jornada lectora.

En aquesta jornada, l'alumnat de Cicle Mitjà llegeix una narració i el de 5è un recital de poemes als grups d'13 fins a 5è de primària. El cicle mitjà, igual que 5è, a més de fer de lectors i lectores també fan d'oients de poesia i de la narració d'algun grup del cicle. A més, per fer d'aquesta jornada un moment màgic, els nens i nenes d'Infantil il·lustren les històries que narraran els companys i companyes més grans. D'aquesta manera també fan una primera lectura de la història amb les seves mestres i, per tant, s'anticipa la història per a poder-la comprendre millor.

Finalment, en alguna franja del dia, tots els grups passen per les paradetes que organitzen els grups de 6è per tal de fullejar llibres, comprar roses i material de papereria que han elaborat els nens i nenes més grans de l'escola.

D'altra banda, les mestres d'infantil i de cicle inicial fan una representació de la llegenda de Sant Jordi i els nens i nenes del cicle en fan d'espectadors. A més, a cicle inicial l'alumnat elabora un Dracàleg on treballen la descripció, els rodolins..., descrivint les habilitats de dracs i dragones inventats, partint del conte 'Dracàleg' de Raquel Gu.

Cicle mitjà, igual que 5è, dediquen forces sessions a escollir quina lectura fer per a la resta de nens i nenes de l'escola, tenint en compte si aquesta anirà adreçada a petits o a grans i la preparen de forma intensiva fixant-se en les pauses, l'entonació, la posició corporal...

Per acabar, l'alumnat de 6è dedica unes quantes sessions a fer una selecció de llibres per a vendre a les paradetes, escoltant els gustos dels diferents cicles, parlant amb llibreteres, etc.

Moment lector

A tots els cursos de primària, tant a l'entrada del matí com a l'entrada de la tarda, hi ha una estona de lectura individual o col·lectiva. Pot variar en funció de si hi ha alguna especialitat, però en general és una estona que es respecte. A primer no es comença a l'inici de curs, ja que hi ha d'haver un acompanyament molt acurat i encara són poc autònoms en la lectura. Cap a mitjans de curs, aquesta activitat es fa com la resta de grups-classe.

Per tal de fomentar l'hàbit lector, l'alumnat pot llegir llibres de la biblioteca d'aula o pot portar llibres de casa. Des de l'escola, intentem promoure el gust per la lectura a través d'aquests moments i per tant, cada mes la biblioteca d'aula es va renovant amb noves propostes per tal d'oferir experiències lectores diverses i de qualitat.

Al finalitzar alguna activitat a l'aula i quan queda una estona perquè acabi tothom, també se'ls convida a llegir el llibre que estan llegint en aquell moment a les estones de lectura.

Biblioteca escolar

A l'escola comptem amb dos espais destinats a la biblioteca, un d'ells compta amb àlbums il·lustrats, revistes, còmics, novel·les, etc., i l'altre amb llibres de coneixements.

El motiu pel qual la biblioteca es troba dividida en recursos literaris i de coneixements és perquè en un espai s'hi fan propostes per fomentar l'hàbit lector i el gust per a la lectura i en l'altre el llegir per aprendre. Així doncs, la biblioteca literària es converteix en un espai de visita setmanal per a tots els grups de l'escola, en canvi, la biblioteca de coneixements és un espai de consulta que s'hi accedeix quan és necessari per a desenvolupar projectes d'aula.

L'espai de la biblioteca és un espai agradable, que transmet caliu, on hi accedim sense sabates ja que hi ha estores, coixins, puffs, butaques... Per poder promoure una estona de lectura còmoda i confortable. A més, en aquest espai s'hi desenvolupen diferents dinàmiques per promoure la lectura, el gust per aquesta i l'hàbit lector.

Des d'Infantil fins a 6è, la biblioteca és un espai on s'hi promou la lectura modelada per part de l'adult que acompanya al grup. La selecció de llibres, temàtiques o històries és molt diferent a totes les edats però sempre s'acaba generant una conversa sobre el que s'ha llegit. També és un espai de lectura autònoma i per tant de préstec on tota la comunitat educativa s'hi adreça per consultar o agafar llibres i continuar amb la lectura a casa, a l'aula o fins i tot al pati. Durant les sessions de lectura autònoma, el rol de la mestra és el d'escolar, llegir, suggerir o ajudar a detectar allò que pot ser interessant per a compartir amb tots els companys i companyes.

Per altra banda, a partir de segon comencem a preparar la lectura de llibres en veu alta per part dels nens i nenes. A casa es preparen una lectura per llegir a la resta de companys i companyes, amb la tutorització de la mestra, que dona molta importància a les estructures formals de la oralitat.

A cicle mitjà es continua promovent la lectura pels altres a través del Faristol Elegant i el Nou Faristol que el que pretenen és dinamitzar la part més social de la lectura. A

partir de lectures que els nens i nenes ja han llegit, es busca donar-los-hi espai per a compartir-les amb la resta de companys i companyes de manera que es pugui promoure la recomanació de llibres des de la lectura d'aquests. Un cop finalitza la lectura es promou una conversa que no només parla d'aspectes literaris del llibre sinó que també es focalitza en els aspectes importants de la lectura oral.

Finalment, a cicle superior dediquem algunes sessions a fer conversa literària a partir d'un llibre escollit per la mestra utilitzant el model de preguntes de Chambers o fem altres activitats per convidar a la participació i mediació literària. A més, de tant en tant s'aprofita l'espai per llegir i compartir escrits que s'han fet a l'aula i analitzar-los des d'un punt de vista literari, establint relacions amb aspectes que l'alumnat comença a introduir quan escriu i el corpus literari del grup al qual podem anar fent referència.

La selecció de llibres que hi podem trobar es fa a partir de la recomanació de grups de literatura, de biblioteques municipals, de llibreters i llibreteres i de revistes LIJ. A més, un cop a la setmana, una mestra jubilada ve a l'escola i es fa càrrec d'aquest espai i de les propostes que en surten. Ella, juntament amb l'Equip Directiu, es posen en contacte amb una comissió de l'AFI liderada per famílies que estan vinculades al món de la Literatura Infantil i Juvenil (LIJ) per tal de fer propostes concretes o tasques de manteniment a la biblioteca. Al llarg del curs, per exemple, gaudim d'exposicions temporals organitzades per a aquest col·lectiu el qual disposa d'un racó específic a la biblioteca.

Finalment, també s'organitza des de l'AFI l'obertura de la biblioteca un parell de tardes a la setmana per tal de seguir potenciant la lectura entre l'alumnat i les seves famílies. Aquesta activitat s'anomena la BiblioEscoleta.

6.4.2. Activitats de cicle

Cicle Infantil

Biblioteca d'aula:

L'objectiu que es perseguim amb la biblioteca d'aula és el d'apropar el món literari als infants, a través de contes, àlbums il·lustrats, còmics, revistes i llibres de coneixements adaptats a les edats de 3-6 anys. També es busca crear moments de gaudi al voltant de la lectura de manera individual o en companyia d'altres infants i/o mestres.

En aquest espai hi trobem diferents tipus de lectures per a poder promoure el gust per la lectura en tots els nens i nenes del grup-classe. Així doncs, hi podem trobar contes de relats, àlbums il·lustrats, còmics, revistes i llibres de coneixements diversos. Com que la biblioteca d'aula és un espai molt utilitzat per l'alumnat, hem anat veient necessari el fet d'actualitzar i renovar els llibres de totes les biblioteques. És per aquest

motiu que des de fa uns anys demanem a les famílies que una vegada, en l'escolarització de 13 a 15, comprin un llibre per l'aula a través d'un llistat que els hi fem arribar les mestres on hi troben llibres seleccionats a través de criteris específics.

La biblioteca d'aula és un espai fixe a totes les aules on els infants poden accedir en gran part dels moments d'aula, excepte durant algunes activitats concretes que es proposen en el grup. L'espai és agradable i càlid de manera que convida a seure o estirar-se a terra amb coixins o màrfegues i els nens i nenes hi poden accedir de forma individual o en petit grup.

L'hora del conte:

A través de l'hora del conte el que pretenem és que l'alumnat gaudeixi i participi en propostes de literatura infantil: descobrint, explorant i apreciand la bellesa del llenguatge literari a través de la pràctica compartida. També generem un espai d'aprenentatge que potencia l'interès per a les converses i diàlegs al voltant dels textos literaris, nodrint la imaginació i la curiositat. Per tal de poder dur a terme aquestes dinàmiques, és indispensable el treball de l'escolta activa i la comprensió.

Les lectures que es promouen són contes adaptats a cada nivell que promouen, normalment, una petita interpretació que la mestra utilitza per a poder-los explicar. En ocasions la lectura oral va acompanyada del suport visual, com poden ser: titelles, ninots, imatges... per afavorir l'atenció i la comprensió de la història. Quan no s'utilitzen elements externs a la història, la lectura es fa a través del llibre físic i mostrant les imatges que aquest mateix ja té.

Generalment l'activitat es desenvolupa en grup sencer a l'aula i es crea un ambient especial, de misteri, que fa que els infants estiguin expectants i valorin tant el conte com les seves il·lustracions. Quan s'acaba la lectura d'aquest, es genera una petita conversa sobre la història o la part estètica del conte.

Caixa de sons (consciència fonològica):

La consciència fonològica és un aprenentatge que creiem essencial per poder desenvolupar un bon llenguatge i un bon procés d'aprenentatge de la lectoescriptura. Així doncs, a través de la caixa de sons el que pretenem és que els infants aconseguixin discriminar auditivament i adquirir progressivament els sons en contextos de joc.

Per treballar la consciència fonològica duem a terme una activitat anomenada la Caixa dels sons amb la qual anem presentant els diferents sons, primer vocàlics i després consonàntics, al llarg del curs. En petits grups (5-6 infants), es presenta la caixa amb objectes a dins i cadascun d'ells està relacionat amb un fonema en concret. Quan la

mestra el presenta, fa el soroll de l'objecte mentre el va movent i després, cada infant ha de repetir aquest so agafant l'objecte i imitant el moviment que ha fet la mestra.

Cicle Inicial

Biblioteca d'aula:

Un dels objectius de la biblioteca és el d'apropar la literatura als infants a través de la diversitat de lectures i d'autors i d'autores. A més, es busca potenciar el gaudi per la lectura individual i/o compartida, en petit grup o en gran grup.

Les lectures que trobem a la biblioteca d'aula són adequades a l'edat i estan escrites en lletra d'impremta i de pal. Hi podem trobar àlbums il·lustrats, llibres de coneixements, còmics... Tots ells en diferents llengües: català, castellà i anglès. Per tal de presentar aquestes lectures i apropar-les a l'alumnat es promou la lectura d'àlbums il·lustrats a través del modelatge de l'adult.

A més, la biblioteca d'aula és un espai fixe amb una estora que convida a estirar-s'hi o asseure-s'hi quan es llegeix, aprofitant 15 minuts a l'arribada del matí i 15 minuts a la tarda.

Lectures compartides (mestre/a - grup):

A les estones de biblioteca la mestra escull un llibre en català per tal de fer-ne la lectura modelada i cada setmana llegeix un capítol amb les nenes i els nens. Generalment escollim un llibre per trimestre o fem lectura de llibres curts segons la sessió.

Per altra banda, les sessions de castellà giren al voltant de lectures que proposa la mestra i que fa de forma modelada al grup-classe. A primer llegim "El lobo de arena" i a segon la "Pippi calzaslargas". A través de la lectura es desenvolupen activitats diverses.

Lectures preparades (alumnes - famílies):

A primer no hi ha lectura preparada de forma sistemàtica perquè el que es pretén aconseguir és que aprenguin a descodificar i que, a poc a poc, a través del gaudi de la lectura que fa l'adult, el ritme lector vagi augmentant. El fet de treballar per parelles o en petit grup potencia la lectura compartida i fa que s'engresquin i intentin llegir. Val a dir que a través del modelatge de la mestra, a mesura que va avançant el curs, els infants porten llibres de casa per recomanar i llegeixen les imatges explicant, amb les seves pròpies paraules, aquella lectura tan important per a elles i ells.

A partir de gener, a segon fem lectures preparades per tal de fixar-nos en com hem de llegir pels altres. Treballem la importància de la fluïdesa lectora, el to de veu, la dicció i

l'entonació. Les famílies acompanyen, des de casa, els seus fills i filles i al llarg d'una setmana preparen una lectura per poder-la fer davant de les altres. Cadascú ho fa un cop per trimestre, és a dir 2 vegades al llarg del curs i així poden millorar a través de l'experiència.

Agenda:

L'agenda és un espai setmanal on les nenes i els nens trien, conjuntament amb dues mestres, el que explicaran a les famílies a través d'una llibreta. És en aquest moment on establim els aspectes més formals de la llengua escrita centrant-nos, a primer, en la importància de separar les paraules i no deixar-nos cap lletra i, a segon, en la introducció d'algunes normes d'ortografia arbitrària.

Ens agrada molt aquest instant perquè ens permet reflexionar sobre el que ha passat durant la setmana i ens ajuda a poder plasmar-ho conjuntament en paper. Aquest fet ens ajuda a organitzar millor el discurs i a recordar la vida d'aula.

Presentacions orals:

Des de primer busquem moments i situacions on l'alumnat explica, davant dels altres, diferents coses o experiències com, per exemple, la tria del nom de la classe. Des de la rotllana treballem el torn de paraula, l'espera i la relació d'idees per anar fent més gran el nostre propi pensament i el pensament del grup.

A part de la rotllana, els infants exposen la feina que fan a casa, l'explicació del treball de grup o per parelles per compartir estratègies i la diversitat d'opinions.

Cicle Mitjà

Biblioteca d'aula:

L'objectiu de la biblioteca d'aula, igual que el de la central, és promoure la creació d'identitats lectores. El grup-classe el componen persones molt diverses i per tant, en un mateix espai conflueixen diferents identitats lectores. A l'aula, intentem promoure la identitat de cadascú però també volem acompanyar i potenciar un entorn de lectures diverses per tal d'oferir noves oportunitats o espais que l'alumnat, per si sol, no exploraria.

Així doncs, dins dels espais de lectura individual, els infants poden escollir portar llibres de casa, agafar llibres de la Biblioteca de Centre o d'aula, o fins i tot, llegir els llibres que demanem a la Biblioteca Municipal.

Dins del projecte de Dinàmica Educativa vinculat a la Biblioteca Central de Cerdanyola, mensualment fem una petició de llibres per a la biblioteca d'aula a partir de

recomanacions i crítiques literàries actuals. A més, ens deixem orientar per les bibliotecàries de la biblioteca que són expertes en Literatura Infantil i Juvenil (LIJ).

D'aquesta manera, aconseguim tenir unes biblioteques en moviment constant que ofereixen a l'alumnat riquesa i diversitat literària. La selecció d'obres literàries la fem tenint en compte diferents fonts d'informació: GRETEL, el Garbell i la Granera, Faristol de Clijcat, Recomanacions de Lecxit... Aquesta selecció serveix pels diferents nivells de CM ja que pot ser rotativa.

A més, per tal de vincular a les famílies en l'hàbit lector i en la millora de la biblioteca d'aula, aquest curs hem demanat a alguna família voluntària, que viu a prop de la Biblioteca Central de Cerdanyola, si podria encarregar-se de fer la recollida i el retorn dels llibres prestats. D'aquesta manera, les mestres treballem conjuntament amb les famílies per tal de potenciar un espai de lectura que ens beneficia a totes.

A més, els mateixos nens i nenes que van a buscar la maleta plena de llibres, en el moment de compartir-los i ubicar-los a l'espai de la biblioteca d'aula, agafen un protagonisme interessant.

Faristol elegant / El nou faristol

El Faristol Elegant és una activitat pròpia del Cicle Mitjà que el que pretén és dinamitzar la part més social de la lectura.

A partir de lectures que els nens i nenes ja han acabat de llegir, es busca donar-los-hi espai per a compartir-les amb la resta de companys i companyes de l'aula de manera que es pugui promoure la recomanació de llibres des de la lectura d'aquests.

Per a fer-ho, un cop han acabat de llegir un llibre, que tant pot ser un còmic, una novel·la, una poesia o un àlbum il·lustrat, ho comenten a la mestra i li especifiquen quin fragment del llibre volen compartir amb la resta d'alumnat.

En el cas dels còmics i les novel·les, escullen un fragment concret i el preparen amb la mestra. D'aquesta manera, la tutora els pot acompanyar en la lectura oral i comentar aspectes a millorar de cara al dia que faran el Faristol Elegant. Pel que fa als àlbums il·lustrats, els llegeixen sencers ja que no tenen massa llargària i ho fan mostrant les il·lustracions del llibre.

Un cop finalitzat el Faristol Elegant, se'n fa una petita conversa literària, i finalment, els nens i nenes deixen els llibres que han compartit a l'aula perquè la resta de companys i companyes els puguin agafar i llegir-los.

Com que els nens i nenes de 4t és una activitat que ja varen fer el curs passat i va tenir molt d'èxit, aquest curs l'han plantejat una mica diferent. A 4t l'anomenem El Nou Faristol.

A partir del calendari del curs, cadascú s'apunta un dia per compartir la lectura d'un llibre amb la preparació d'una caixa que acompanyarà l'experiència lectora. Aquesta caixa pot contenir elements del llibre amb les reflexions sobre perquè són importants o els personatges que hi apareixen i quin paper tenen. Cadascú l'elabora i prepara la lectura a casa compartint, prèviament amb el/la mestre/a la lectura que ha escollit per llegir.

Lectures compartides:

A través d'aquesta activitat, que es desenvolupa al segon trimestre, es pretén potenciar la lectura oral compartida a partir d'un llibre comú. Mentre anem llegint el llibre es dinamitzen diferents activitats relacionades amb el lèxic, les frases fetes, la construcció de la història i la caracterització dels personatges.

A més, aquesta lectura és feta tant per la mestra com per l'alumnat i el fet de compartir-la a la vegada permet anar compartint sensacions i pensaments sobre la narració.

Lectura de Sant Jordi:

A 3r i 4t, preparem una lectura oral que els nens i nenes fan als grups més petits (3r) i més grans (4t) de l'escola. Aquesta lectura, que forma part d'una jornada lectora més complexa, és escollida a partir d'uns criteris compartits tenint en compte el públic a qui va adreçada.

Posteriorment, un cop ja la tenim seleccionada, fem una lectura modelada per part de l'adult i un treball molt més profund en el què implica la lectura pels altres. Ens fixem en els signes de puntuació, l'entonació, les respiracions, els significats de paraules complicades, els personatges... La pràctica lectora dura un parell de setmanes generalment i es desenvolupa en 3 grups reduïts per tal de poder fer un acompanyar molt proper a tot l'alumnat. A més, en aquesta lectura també hi participa una mestra de l'escola i un familiar d'alguna persona del grup lector.

Pregó de carnestoltes:

A 3r, els nens i nenes són els encarregats d'iniciar la festa de Carnestoltes que celebrem a l'escola. En aquesta festa tots els grups de l'escola hi tenen un paper important i en el cas de 3r, és el de crear el Pregó i fer de pregoners/es.

Abans de començar a treballar l'estructura del nou pregó es llegeix l'anterior per a poder-se ubicar en la tipologia textual necessària. Ens fixem en els elements més característics sobre com està escrita: les parts, les estrofes, els versos, les rimes...

A continuació, a partir del que treballen els grups de tota l'escola s'elabora el pregó aprofitant la codocència a l'aula per tal de promoure un acompanyament molt personalitzat.

Finalment, el pregó és llegit davant de tota l'escola entre els dos grups de 3r per inaugurar la festa de Carnestoltes.

Presentacions orals:

Al llarg del curs es duen a terme diferents tipus de presentacions: individuals, en parella, grup reduït o grup més multitudinari. És per aquest motiu que hi ha un treball important al darrera que acompanya i ensenya a l'alumnat com es desenvolupa una bona presentació i què s'ha de tenir en compte per a fer-la.

Per tal de promoure la metacognició, cap a l'inici de curs, quan ens trobem amb les primeres presentacions compartim el que hauríem de tenir en compte per a fer-la i elaborem una petita rúbrica per poder valorar si hem tingut en compte els elements mencionats.

A 3r la conversa i la rúbrica es centren més en la presentació per part de les persones i en el treball fet pel grup però a 4t se suma la funcionalitat del suport i la valoració d'aquest.

Cicle Superior

Biblioteca d'aula:

Durant els últims cursos, hem renovat l'aspecte de la biblioteca d'aula per tal de fomentar la lectura i despertar l'interès de l'alumnat al voltant de la literatura. Les propostes que hi ha a l'aula són majoritàriament contes i novel·les, còmics, àlbums il·lustrats, llibres de coneixements, revistes i llibres joc.

Entre l'equip de mestres de Cicle Superior, a partir d'uns criteris compartits, anem elaborant un llistat de recomanacions per a l'alumnat d'aquesta etapa que ens ajuda a enriquir l'oferta literària de les aules.

Els expositors i les lleixes ens ajuden a entendre el que hi ha a la biblioteca d'aula. A l'expositor hi compartim les lectures rellevants segons els projectes d'aula engegats i a les lleixes hi trobem varies propostes. Hi ha una lleixa on l'alumnat comparteix llibres que han portat de casa per recomanar a la resta de companys i companyes, una lleixa amb llibres de coneixements, revistes o propostes en anglès...

Per altra banda, per tal de mantenir viva la biblioteca d'aula i aconseguir moviment de llibres més constant, participem de la proposta de Cerdanyola Educa, "Corresponsals de biblioteca", i mensualment demanem maletes a la biblioteca central de Cerdanyola. Perseguint l'interès i el descobriment dels llibres, creiem que aquests han d'estar visibles i a l'abast, per això els mantenim als expositors i els anem presentat a poc a poc.

La lectura es potencia més enllà de les franges de matí o de tarda i a vegades hi ha alumnes que s'emporten algun llibre al pati o que aprofiten les estones d'estudi del menjador. Per tal de fomentar l'hàbit lector, acompanyem i guiem a l'alumnat de manera que trobin el gust per la lectura.

Lectures compartides:

A cinquè i sisè treballem amb llibres de lectura que compartim al llarg del curs. Tenint present que en cursos anteriors també es fan propostes molt semblants, a cicle superior proposem novel·les clàssiques adaptades que ens permetin fer propostes de diferents tipus. D'aquesta manera podem fer una lectura llarga i mantinguda d'un llibre, amb una trama de certa complexitat, per anar comprenent conjuntament.

També ens permet presentar a l'alumnat obres universals atemporals que formen part de la cultura de moltes persones i que ens permeten fer un treball tenint present la perspectiva del context de l'època i els canvis històrics i culturals. A més, són obres que potencien la comparació amb l'actualitat aportant coneixement i esperit crític en l'alumnat del cicle. El fet de que siguin lectures mantingudes i complexes, ens obre l'oportunitat d'explicar allò que passa al llibre integrant coneixements per tal de comprendre les situacions que s'hi presenten. Sovint, doncs, dels llibres de lectura se'n deriven situacions d'aprenentatge relacionades amb altres àrees.

Finalment, aprofitem les obres per fixar-nos tant en l'expressió escrita i el funcionament de la llengua, com en la lectura oral i la comprensió lectora. Aquest treball el fem a través de la llengua castellana de la mateixa manera que es fa en els altres cicles.

Cinema i literatura:

El Jaume Cella és escriptor de literatura infantil i juvenil i antic mestre i director de l'escola. Cada dilluns, visita l'escola i a l'alumnat de sisè i dinamitza l'estona de "Cinema i literatura" on s'obren espais de conversa sobre fragments de pel·lícules i curtsmetratges.

El Jaume ens acosta a les obres universals i clàssics i ens guia ajudant-nos a ser espectadors actius i crítics i a fer créixer i transmetre la cultura audiovisual que sempre ve acompanyada de la comprensió del món i de les persones. Mitjançant les converses apareixen diferents llenguatges dels quals quan se'n fa una lectura precisa i reflexiva, molt acompanyada, en aquest cas per part d'un expert, que ens permet comprendre el punt de vista i la intencionalitat del/la guionista i/o del director/a. A més, ens permet entendre els missatges que ens dona la càmera en funció del fil narratiu o la història que ens volen explicar.

Tertúlia literària

A la biblioteca escolar, a través de l'àlbum il·lustrat, contes i novel·les curtes, s'incorpora la conversa literària per potenciar la reflexió, l'autonomia i el pensament crític. A partir de llibres que prèviament s'ha llegit tot el grup classe, es promou la tertúlia literària seguint les propostes de Chambers (Dime, 2007).

Creiem important poder construir un corpus literari propi a nivell de grup ja que és un element ric que promou la cultura pròpia i el sentiment de pertinença. Així doncs, moltes vegades la tria de les obres es fa en funció del grup, de la vida d'aula i del moment i per tant, no son propostes fixes per tot el cicle ni nivell, encara que de vegades poden coincidir.

Cucanyes:

El dia de la Castanyada, els alumnes de 5è s'encarreguen de preparar i dinamitzar els jocs de les cucanyes per la resta de nens i nenes de l'escola.

Per preparar-les, primerament es comparteixen les cucanyes que s'han fet en cursos anteriors i a posteriori s'aprofundeix en la importància d'explicar com es juga a cada joc tenint en compte el públic que rebran aquell dia. Així doncs, es fa un treball específic sobre el text instructiu, tenint en compte la coherència, la cohesió i l'adequació del llenguatge. A més, s'introdueix la LSC tant en les explicacions del joc com en els cartells que s'elaboren per cada joc.

Contes de por:

Per viure la celebració de la Castanyada i seguir participant de la cultura i la tradició que la caracteritza, l'alumnat de sisè adapta i dramatitza contes de por propis de la tradició oral catalana. Les petites obres de teatre es representen a tots els nens i nenes de l'escola atenent a criteris d'edat i adaptant els textos.

En un primer moment, es treballa el gènere de terror per entendre què és la por o allò que ens fa por. Al ser contes molt antics, es fa imprescindible comprendre el seu llenguatge i aprofundir en el context històric per entendre allò que feia por a les persones en aquell moment. Veiem que apareixen altres elements com la religió o simbologia concreta que aporta significats als contes i que, per tal de comprendre'ls adequadament i seguir transmetent-los, és important comprendre.

Posteriorment, en petits grups, es desenvolupa un treball més intensiu centrat en la comprensió del conte i la seva estructura, per tal de transformar-lo en una petita dramatització. Analitzem les escenes, la interacció entre personatges i els diferents elements que van apareixent al llarg del fil narratiu per tal de mantenir-lo tot i la seva complexitat.

Finalment, de manera simultània, esdevé el treball de la dramatització en sí, el procés creatiu de la música de cada conte des de l'àrea de música, l'elaboració d'un cartell a través de l'ordinador, "l'atrezzo" i escenificació i, per acabar, la redacció d'un text adaptat a l'edat a qui es representarà el conte per anticipar-lo i que puguin entendre'l.

Lectura de Sant Jordi:

L'alumnat de 5è participa de la jornada lectora que s'organitza a l'escola a través de la lectura de poemes. S'escull aquest gènere literari perquè permet treballar aspectes relacionats amb la lectura en veu alta que van més enllà de la descodificació i la fluïdesa que ofereix la narració. Requereixen d'un grau de maduresa i expertesa lectora que ja comença a ser present després del treball que s'ha fet en cicles anteriors. Així, durant les setmanes prèvies, es treballa la comprensió lectora i ús de la llengua, per tal d'analitzar els elements i recursos literaris propis de la poesia.

En aquest cas, és important que la selecció de poemes que es llegiran i la temàtica que els englobi la faci l'equip de mestres, ja que moltes vegades es tracta d'un gènere poc conegut entre l'alumnat. D'aquesta manera, es té en compte la identitat literària i perfil lector del grup-classe i la mestra personalitza les propostes orientant-les a cadascú. Tot i això, segons el bagatge literari del grup, a vegades es fa una selecció de poemes i se'ls convida a llegir, explicar i escollir aquells poemes amb els quals han sentit una connexió especial.

Pel que fa a la temàtica, intentem que estigui relacionada amb algun aspecte que s'està treballant a l'aula per així introduir un llenguatge més als coneixements treballats o a alguna problemàtica social rellevant. D'aquesta manera, no només serà poesia llegida a un públic concret sinó que passarà a ser un conjunt de poemes que llegim als altres per explicar, expressar i comunicar sobre un coneixement conjunt que compartim com a grup.

Teatre:

Un dels àmbits de treball que es proposa a cinquè és el teatre i es duu a terme durant una tarda a la setmana a través de tres grups amb nois i noies de les dues classes.

Durant el primer trimestre, es proposen sessions d'expressió corporal, desinhibició, improvisació, gestualitat i moviment, veu i cos i petites interpretacions amb jocs de rol. Aquest primer contacte permet crear una identitat del grup de treball, aprendre recursos i estratègies d'interpretació i expressar-se des d'un altre llenguatge artístic fent servir diferents elements del llenguatge (verbal i no verbal) en un context determinat.

A partir del segon trimestre, es presenta el guió de l'obra de teatre que es treballarà al llarg del curs per representar a les famílies al 3r trimestre. Les obres les proposa l'equip de mestres, son en català i formen part d'un recull de guions per fer teatre adaptats per cycle superior. D'aquesta manera, ens assegurem que els nois i noies estaran en contacte amb un model lingüístic ric a nivell de vocabulari, d'expressions i amb una història literària complexa i ben construïda.

Per treballar les obres de teatre es comença comprénent la globalitat de l'obra i es focalitza en la trama per fixar-se en tots els personatges, l'espai i el temps d'aquesta. Més endavant, es va concretant i definint la personalitat de cada personatge i això ens permet caracteritzar-lo i interpretar-lo. Finalment, després de múltiples assajos i memorització del text, que fem en petits grups, parelles i grup gran, passem als assajos generals i a la preparació de "l'atrezzo". A vegades també escollim altres extres que complementin les escenes i els personatges, com la música o alguns elements clau que potencien el rol del personatge, com el vestuari o el maquillatge.

Recital poètic:

A finals de curs, per acomiadar-se de l'escola, els grups de 6è preparen un recital poètic que es combina amb la dansa contemporània. Es tracta d'un espectacle íntim, dirigit tant a les famílies de sisè com a les mestres, que es caracteritza per la sensibilitat i elegància de la dansa i la poesia combinades però també pel poder d'expressió que té el nostre cos a través dels moviments i la veu.

A l'aula, durant les setmanes prèvies, es treballa de nou amb la poesia, un gènere que ja s'ha introduït el curs anterior a cinquè. D'aquesta manera, l'equip de mestres orienta la temàtica que sovint està relacionada amb un moment vital, una problemàtica rellevant o un aspecte que caracteritza la identitat del grup. Els poemes que es donen als nois i noies generalment tenen alguna vinculació amb ells/es o bé es busca que la lectura del seu poema els potenciï. Habitualment la lectura es fa de forma individual o

en parelles, però pot haver-hi algun grup de tres. Sovint incorporem també altres llengües, sobretot si hi ha vincle o identitat lingüística amb la persona que recita o amb la família.

Per treballar la lectura del poema es parteix del mateix procés que es va desenvolupar a 5è i a mesura que s'acosta la data, en els assajos es fa molt d'incís en la pronúncia, la claredat, el to, la respiració i les pauses. També es dedica temps a l'anàlisi del cos i la mirada per tal de jugar amb els elements expressius i els significats del poema que els ajudaran a recitar-los.

Presentacions orals:

Dins dels projectes d'aula o situacions concretes d'aprenentatge, posem en pràctica la comunicació oral a través d'explicacions en públic amb diferents formats; així, busquem oportunitats per treballar tant gèneres informals com formals davant d'un públic proper. Segons l'activitat, els agrupaments poden variar: individuals, en parella o un grup més nombrós.

Mitjançant aquestes propostes donem continuïtat als objectius que ja s'han treballat als altres cicles i compartim nous criteris d'avaluació amb l'alumnat. Sovint construïm plegats una rúbrica, ja que a cicle superior tenen molt interioritzat allò que cal tenir en compte per a fer una bona presentació oral, i d'aquesta manera se'ls acompanya a afinar les seves habilitats i seguir aprenent amb processos d'autoavaluació i coavaluació.

A més, com que tenim portàtils a les aules de cicle superior, aprofitem per integrar el treball col·laboratiu en entorns virtuals com podria ser l'elaboració del suport o l'ús de contingut digital així com també els processos de cerca, interpretació i gestió de la informació digital.

7. ATENCIÓ A LA DIVERSITAT

7.1. Escola d'agrupament d'alumnat amb sordesa (SIAL)

L'Escola Bellaterra té un projecte d'atenció a l'alumnat amb sordesa on s'atén alumnat amb sordesa severa i pregona a través del Suport Intensiu a l'Audició i Llenguatge (SIAL), que compta amb l'equip de Mestres d'Audició i Llenguatge (MALLs) de l'escola i les logopedes dels Serveis Educatius (CREDA Jordi Perelló).

Els infants aprenen la llengua materna relacionant-se amb parlants competents i més endavant, el llenguatge facilita la interacció social. Quan el llenguatge és veritablement

recíproc esdevé un vehicle d'aprenentatge que afavoreix tant la comunicació intrapersonal com la interpersonal fent possible el desenvolupament del coneixement d'un mateix i promovent la identitat cultural. Així doncs, la comunicació és una eina necessària per a la convivència, constituint un factor d'integració social, afavorint les relacions personals i socials, i facilitant els aprenentatges.

En aquests moments, a l'escola, s'atenen alumnes que utilitzen com a llengua materna la Llengua de Signes Catalana (LSC), altres que la utilitzen per a comunicar-se i altres que utilitzen la llengua oral com a llengua materna.

7.1.1. Alumnat amb dèficit auditiu a les aules

A les aules on hi ha alumnat amb sordesa s'ofereixen un seguit de mesures i suports específics per tal de potenciar el seu procés d'aprenentatge a l'aula. Moltes d'aquestes mesures són de caire metodològic i les utilitzem per afavorir el canal visual a part de l'auditiu.

Una d'elles és la ubicació de l'alumnat amb sordesa a l'aula o en les situacions de rotllana, on ens assegurem que l'infant es trobi pròxim a l'emissor, o en front d'aquest, per poder fer lectura labial i rebre el missatge de forma directa.

Per altra banda, a l'aula també comptem amb el suport de la MALL que va verbalitzant el que es veu o succeeix i així podem ajudar a mantenir l'atenció i potenciar la participació de l'alumnat amb deficiència auditiva. En ocasions cal buscar moments per fer l'anticipació del que es treballarà i assegurar que l'alumne/a ha entès i adquirit aquests conceptes per tal de poder continuar amb el seu procés d'ensenyament-aprenentatge a l'aula.

A més, també és important parlar amb un volum i entonació adequada per tal de facilitar-ne l'audició i disminuir el soroll de fons. Hi ha alumnat amb sordesa que utilitza una FM la qual facilita que tant el que comparteix la mestra amb la resta del grup com el que poden compartir els companys i companyes, és escoltat de forma directe per l'alumne/a en qüestió.

A les aules on hi ha alumnes que utilitzen la LSC per comunicar-se, aquesta es tracta de forma paral·lela a la llengua oral oferint suports visuals en LSC a més de la llengua escrita i també cartells amb elements específics com a suport per a la comunicació. No cal dir que la mestra que intervé en el grup utilitza la LSC per comunicar-se, amb el suport de la MALL, per tal de ser un model comunicatiu i afavorir la immersió lingüística en aquesta llengua.

Finalment, alguns dels recursos pedagògics que s'utilitzen són:

- Llibreta de conceptes: per tal de treballar vocabulari adaptat del que s'està treballant a l'aula.

- Diccionari de paraules i frases fetes: pels alumnes que ho necessitin s'elaborarà de manera conjunta entre la tutora, MALL, la logopeda i la família, un diccionari per tal d'ampliar vocabulari.
- Agenda viatgera: s'escullen algunes fotos de moments concrets que han treballat a l'aula aquella setmana i fan un petit escrit que l'acompanya perquè ho puguin explicar a casa. Aquesta llibreta marxa a casa els divendres.
- Llibreta de comunicació amb pictogrames: per a l'alumnat amb moltes dificultats de llengua oral i poc domini de la llengua de signes es crea una llibreta específica per tal que es pugui comunicar més fàcilment.

Figura de la MALL i la logopeda:

A causa de les dificultats d'accés al llenguatge i la comunicació dels alumnes amb sordesa, així com de la seva necessitat d'una major exposició auditiva de les paraules de la llengua perquè aquestes siguin conegudes, enteses i adquirides, s'ha de treballar de manera explícita l'ampliació del vocabulari passiu i actiu.

Per això, quan és necessari, s'adapten activitats i recursos de l'aula i s'elaboren materials interactius que busquen l'adquisició del vocabulari i dels conceptes bàsics propis de l'etapa evolutiva i escolar en la qual es troben. Un d'aquests materials són les llibretes de conceptes que contenen activitats lúdiques i propostes d'exercicis i jocs en família que permeten la integració d'aquests conceptes així com la generalització dels mateixos mitjançant el seu ús en diferents entorns i situacions. A més, aquest material permet a la família, aproximar-se a l'infant mitjançant el treball logopèdic i afavorir el seu desenvolupament lingüístic.

En aquesta línia la MALL també reforça dins de l'aula els continguts que apareixen i es treballen, re-explicant les consignes de les activitats, adaptant la seva complexitat, acompanyant a l'alumne en la seva realització i ampliant el vocabulari que es relaciona amb l'activitat. De la mateixa manera per a afavorir la comunicació s'elabora una agenda viatgera que a manera de diari recull amb imatges de situacions o activitats significatives de la setmana i s'acompanya amb un text que l'explica. D'aquesta manera amb aquest recurs visual l'alumnat pot explicar un esdeveniment del seu dia i així afavorir el seu desenvolupament lingüístic. D'altra banda el text permet a les famílies, comprendre l'explicació de l'infant i elaborar les preguntes òptimes per a ajudar-lo en la seva explicació. Aquesta agenda és d'ús tant de la família com de l'escola, ja que la família també pot incloure imatges, elements i missatges, que permeten a l'infant explicar als seus companys i mestres, altres esdeveniments importants de la seva vida.

Per altra banda, la logopeda s'encarrega d'atendre els infants en edat escolar de manera individualitzada, que formen part del CREDA Jordi Perelló. La seva intervenció és interdisciplinària i funcional ja que tot i que es centri en el desenvolupament del

llenguatge de l'infant, també coopera i col·labora amb serveis socials, sanitaris i educatius.

7.1.2. Grups de llenguatge

Son un espai de trobada de tots els alumnes amb sordesa de l'escola, en què es potencia el sentiment de pertinença al grup i la identificació entre iguals. Es realitzen un cop al mes al llarg del curs escolar, generalment els divendres de 9 a 11h.

Els objectius que persegueix aconseguit són:

- Gaudir d'unes activitats conjuntes amb els iguals.
- Compartir un treball cooperatiu.
- Treballar el llenguatge oral i LSC en situacions comunicatives.

L'alumnat que forma part del grup de llenguatge és capaç de projectar-se amb els altres, els més petits veuen els seus companys grans i en prenen model tant pel que fa al llenguatge com a les habilitats socials. Els grans reflexionen i analitzen actuacions dels petits on se senten molt identificats. Ara hi poden posar paraules i en el seu moment no sabien com expressar-ho, en definitiva fan camí en la seva autoestima i acceptació de la sordesa. Hi ha una presa de consciència del treball i de l'esforç realitzat molt important.

7.1.3. Llengua de Signes Catalana (LSC)

La llengua de signes va aparèixer tímidament a l'escola el curs 2018-2019 per la necessitat d'un alumne i al llarg d'aquests anys ha anat creixent el número d'alumnat que la utilitza. Això ha fet que els professionals que intervenim amb ells i elles ens haguem hagut d'anar formant, tant a nivell personal amb cursos del Departament o d'Associacions privades com a nivell de Claustre.

L'alumnat que utilitza la LSC disposa de llibretes de vocabulari bàsic i llibretes amb vocabulari dels temes treballats a l'aula per tal de promoure l'aprenentatge personal i una millor comunicació entre la persona signant i la resta del grup-classe. A més, mentre s'explica el que passa a l'aula també es va signant LSC, tractant aquesta llengua de forma totalment immersiva. D'aquesta manera, no només se'n beneficia la persona signant sinó que la resta de companys i companyes també van aprenent una nova llengua (L4). Generalment, quan no hi ha la MALL a l'aula, de la mateixa manera que es fa a l'aula de logopèdia, s'utilitza el català signat perquè és una forma d'acompanyament directe al català oral ja que la llengua de signes, com tota llengua pròpia, té una gramàtica i un estil una mica diferents.

El fet d'utilitzar la LSC a l'aula de forma immersiva potencia la comunicació de l'alumnat amb els iguals i amb els diferents professionals. Finalment, entre la tutora i la MALL

també s'adapta el material necessari com: fitxes, cançons, contes, llibres... ajudant a promoure un sistema educatiu inclusiu.

Com a suport visual, a l'aula també comptem amb plafons que tenen els signoms del professorat que intervé en el grup i l'alumnat del grup-classe, els dies de la setmana, mesos de l'any, salutacions, horaris, alfabet dactilològics... D'aquesta manera pretenem augmentar el vocabulari i la sensibilització de la sordes tant dels companys i companyes com de les professionals. A més, tots aquests suports són estratègies que afavoreixen la comunicació entre les persones del grup classe i la persona signant.

Per altra banda, segons les necessitats del grup-classe, s'ha valorat fer algunes sessions de camps semàntics, petites converses, temes útils i propers, en LSC. Així s'ha potenciat la comunicació, el sentiment de pertinença i la sensibilització del grup amb la LSC i les persones signants.

Finalment, el claustre també ha rebut una formació bàsica per tal de promoure la comunicació entre l'equip docent i els nens i nenes que utilitzen la LSC com a primera llengua. A més, d'aquesta manera també poden assessorar al personal de monitoratge i de l'autocar amb el vocabulari bàsic per tal que puguin comunicar-se amb l'alumnat amb LSC. Una altra mesura presa ha estat posar els signes als rètols del passadís, proposar dinàmiques per engrescar l'ús de la llengua de signes (muntar paraules amb l'alfabet dactilològic), presentar situacions de conversa, fer QR amb petits vídeos de mestres signant dient un missatge, al concert del Nadal i a la Cantata de final de curs, tant alumnes com mestres fan un tros signat de les cançons, batejar als mestres amb el signom...

7.2. L'aprenentatge de la llengua amb l'alumnat nouvingut

Quan arriba alumnat nouvingut a l'escola, s'utilitza la immersió lingüística per tal que aquesta persona aprengui el més aviat possible l'idioma vehicular de l'escola, en aquest cas el català.

Així doncs, s'ofereix un suport individualitzat dins de l'aula guiat per la Comissió d'Atenció a la Diversitat i dut a terme per les mestres que entren a l'aula. A més, a l'escola tenim molt en compte l'aprenentatge a través de tots els sentits i llenguatges, fet que afavoreix l'acollida del nou alumnat establint ponts de comunicació entre la persona que acaba d'arribar i les que ja eren al grup. El suport visual és molt present en totes les situacions d'aprenentatge i aquest fet ajuda en la comunicació.

Finalment, per tal d'afavorir la competència plurilingüe i l'arribava de l'alumne/a, la tutora o tutor es manté en contacte amb la família per mirar de fer alguna activitat conjunta relacionada amb el seu lloc d'origen.

8. RECURSOS I ACCIONS COMPLEMENTÀRIES

8.1. Recursos complementaris

Per tal de potenciar l'ús i l'aprenentatge de la llengua, a l'escola disposem de recursos i suports addicionals que ens permeten assolir els nostres objectius amb una millor qualitat.

A través del programa Erasmus Intern, sol·licitem auxiliars o assistents de conversa que fan estades de pràctiques a l'escola durant el període d'un trimestre o un semestre. Sovint doncs, contem amb una persona nativa de parla anglesa a cada cicle de primària fet que promou l'ús de l'anglès fora de les sessions específiques d'aquesta àrea, incloent l'aprenentatge de la llengua de forma immersiva en el fer de l'escola.

Les persones auxiliars de conversa viuen amb una família de l'escola mentre fan la seva estada al centre, garantint que l'ús i l'aprenentatge d'aquesta llengua també arribi en hores extraescolars.

A més, contem amb el suport de familiars i d'"aupairs", que tenen un bon nivell d'anglès per desenvolupar alguna sessió d'"storytelling" en el grup del seu fill o filla o en el nivell d'aquest/a.

Finalment, per tal de potenciar la competència literària, l'Associació de Famílies d'Infants (AFI) organitza una tarda a la setmana l'obertura de la Biblioescuela, promovent activitats al voltant de la lectura i oferint l'espai de la biblioteca de centre a les famílies que s'hi vulguin quedar una estona al finalitzar l'horari lectiu.

8.2. Accions complementàries

A l'escola es promou l'aprenentatge de la llengua a través de l'ús real d'aquesta i és per aquest motiu que s'estableixen forces lligams amb diferents plataformes o associacions que generen situacions comunicatives rellevants.

Enguany Cerdanyola ha aconseguit ser ciutat Erasmus amb l'objectiu de desenvolupar un projecte Erasmus+ per totes les professionals del sector de l'ensenyament del municipi. Ens fa especial il·lusió formar part d'aquest projecte ja que a part d'aprendre molt sobre educació a través de conferències i estades que es faran a la ciutat, també tindrem l'oportunitat de millorar l'anglès.

Per altra banda, des de l'àrea de llengües estrangeres (anglès), hem desenvolupat uns quants projectes de "Pen pals" a través de la plataforma E-Twinning on hem pogut establir una comunicació real, o bé a través d'internet o bé en carta, amb nens i nenes de diferents poblacions europees.

A més, el passat curs 2022-2023 vam començar a formar part de la xarxa Global Scholars la qual ofereix mobilitats i intercanvis amb altres centres del món. Els grups de 6è desenvolupen un projecte d'anglès d'una complexitat elevada intercanviant informació, dades, evidències... amb nens i nenes d'unes quantes escoles d'arreu del món.

Finalment, a Cerdanyola comptem amb el Pla Educatiu d'Entorn (PEE) que contempla diferents objectius, però un d'ells està centrat en promoure l'educació intercultural i l'ús de la llengua catalana com a element de cohesió social. Per aconseguir-ho es dinamitzen diferents activitats, vehiculades per entitats de Cerdanyola, com poden ser punts LEXCIT a la ciutat, català inicial per a persones nouvingudes o parelles lingüístiques en instituts. Tot i així, com a escola, de moment no participem d'aquestes activitats ja que el nostre context no ho necessita. L'AFA, en canvi, sí que hi està vinculada.

9. LA COMUNICACIÓ INTERNA I LA RELACIÓ AMB L'ENTORN

La llengua de relació amb les famílies, tant en la relació personal del dia a dia com en les comunicacions externes, notes, mails, reunions de famílies, entrevistes personals..., és el català, tret de les excepcions que aconsellin la utilització d'una altra llengua com poden ser les famílies nouvingudes.

Per altra banda, respectant la llengua vehicular de l'escola, els documents del centre es redacten en català. A més, l'AFI que organitza diverses accions a l'escola, com són: el menjador, extraescolars, festes... Usarà el català com a llengua de comunicació en les seves activitats i també en les notes informatives i comunicats.

L'Associació de Famílies d'Infants que organitza diverses accions a l'escola com són: el menjador, les extraescolars, xerrades, festes... Utilitzarà el català com a llengua de comunicació en les seves activitats i també en les notes informatives i comunicats. A més, vetllarà perquè els equips de monitoratge, tant l'escolar (menjador) com el servei d'autocars, utilitzin el català com a llengua vehicular.